

CYNGOR SIR YNYS MÔN

Adroddiad i:	PWYLLGOR GWAITH
Dyddiad:	30 TACHWEDD 2015
Pwnc:	MONITRO'R GYLLIDEB REFENIW, CHWARTER 2 2015/16
Aelod(au) Portffolio:	Y CYNGHORYDD H E JONES
Pennaeth Gwasanaeth:	MARC JONES
Awdur yr Adroddiad:	CLAIRE KLIMASZEWSKI
Rhif Ffôn:	02148 751865
E-bost:	claireklimaszewski@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	d/b

A - Argymhelliad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau

1. Ym mis Chwefror 2015, gosododd y Cyngor gyllideb net ar gyfer 2015/16 gyda gwariant gwasanaethau net o £124.6m i'w ariannu o incwm o'r Dreth Gyngor, TAC a grantiau cyffredinol.
2. Roedd angen arbedion o £4.3m ar gyfer y gyllideb am 2015/16. Mae'r rhain wedi cael eu hymgorffori yng nghyllidebau unigol y gwasanaethau a chaiff llwyddiant neu fethiant i'w cyflawni eu hadlewyrchu yn y tanwariant/gorwariant a ddangosir.
3. Mae'r adroddiad hwn yn dangos perfformiad ariannol Gwasanaethau'r Cyngor am ail chwarter y flwyddyn ariannol sy'n berthnasol i'r cyfnod rhwng 1 Ebrill 2015 a 30 Medi 2015. Ceir crynodeb hefyd o'r sefyllfa a ragamcener am y flwyddyn gyfan.
4. Y sefyllfa ariannol gyffredinol a ragamcener ar gyfer 2015/16 yw gorwariant o £980k sy'n llai nag 1% (0.78%) o gyllideb net y Cyngor ar gyfer 2015/16. Mae hyn yn welliant ar y gorwariant o £1.620m (1.3%) a ragwelwyd yn yr adroddiad yn chwarter 1. Mae'r esboniadau am unrhyw amrywiadau arwyddocaol wedi'u cynnwys yn yr adroddiad.
5. Argymhellir y dylid nodi'r isod:-
 - (i) y sefyllfa a nodir yng nghyswllt y perfformiad ariannol hyd yma;
 - (ii) y diffyg a ragamcener ar ddiwedd y flwyddyn; ac
 - (iii) y camau sy'n cael eu cymryd i roi sylw i hyn.

B - Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?

d/b

C - Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae'r mater wedi'i ddirprwyo i'r Pwyllgor Gwaith.

CH - A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ydyw

D - A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Ydyw

DD - Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Uwch Dîm Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	Ni dderbyniwyd unrhyw sylw
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	d/b – y Swyddog Adran 151 yw awdur yr adroddiad hwn
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	Ni dderbyniwyd unrhyw sylw
4	Adnoddau Dynol (AD)	
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	
7	Sgriwtini	
8	Aelodau Lleol	
9	Unrhyw gyrff allanol / arall/eraill	
E - Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)		
1	Economaidd	
2	Gwrthdodi	
3	Trosedd ac Anhrefn	
4	Amgylcheddol	
5	Cydraddoldeb	
6	Cytundebau Canlyniad	
7	Arall	
F - Atodiadau:		
<ul style="list-style-type: none"> Atodiad A – Adroddiad Monitro'r Gyllideb Refeniw – Chwarter 2, 2015/16 (mae'n cynnwys Atodlen A – tabl o'r alldro refeniw a ragamcener ar gyfer 2015/16 ac Atodlen B – crynodeb o'r defnydd o gyllidebau wrth gefn). 		
FF - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):		
<ul style="list-style-type: none"> Cyllideb Refeniw 2015/16 (fel y cafodd ei hargymell gan y Pwyllgor hwn ar 16 Chwefror 2015 a'i mabwysiadu gan y Cyngor Sir ar 26 Chwefror 2015). 		

MONITRO'R GYLLIDEB REFENIW – CHWARTER 2 2015/16

1. Balans Cyffredinol – Sefyllfa Gychwynnol

1.1 Roedd yr alldro answyddogol ar gyfer 2014/15 wedi arwain at falansau cyffredinol o £7.5m ar ddechrau'r flwyddyn ariannol gyfredol, sefyllfa fwy iach nag a ddisgwylwyd yn flaenorol.

2. Y cyfnod hyd at ddiwedd Chwarter 2 (y cyfeirir ato fel 'y cyfnod' o hyn ymlaen) – Perfformiad Ariannol Fesul Gwasanaeth

2.1 Mae manylion am berfformiad ariannol yn ôl gwasanaeth am y cyfnod a'r sefyllfa alldro a ragamcenir i bob gwasanaeth i'w gweld yn Atodlen A. Y rhagolwg yw y bydd gorwariant net o £980k ar 31 Mawrth 2016. Mae hyn yn welliant ar yr alldro a amcangyfrifwyd yn yr adroddiad yn Chwarter 1, sef gorwariant o £1.62m ar y gwasanaethau. Mae'r tabl isod yn crynhoi'r amrywiadau.

Crynodeb o amrywiadau a ragamcenir ar 31 Mawrth 2016 yn seiliedig ar wybodaeth ariannol fel ar 30 Medi 2015	
	(Tan)/ Gorwariant £000
Dysgu Gydol Oes	12
Gofal Cymdeithasol Oedolion	505
Gofal Cymdeithasol Plant	104
Hamdden	111
Priffyrdd a Thrafnidiaeth	160
Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd	(395)
Rheoli Gwastraff	300
Corfforaethol – Gwasanaethau Eraill	(193)
Adnoddau – ac eithrio budd-daliadau a roddir	197
Trawsnewid	170
Arall	9
Net	980

3. Eglurhad o'r Prif Amrywiadau

3.1 Dysgu Gydol Oes

3.1.1 Addysg Ganolog

3.1.1.1 Roedd gorwariant o £189k (16.3%) gan y gwasanaeth hwn ar ddiwedd Chwarter 2. Y rhagolwg ar gyfer diwedd y flwyddyn yw gorwariant o £7k (llai na 1%). Mae'r gorwariant a ragwelir o ganlyniad yn bennaf i orwariant o £128k a ragamcenir ar leoliadau Integreiddio a gorwariant o £173k a ragamcenir ar gludiant ysgol. Yn groes i hyn rhagwelir tanwariant o £193k ar leoliadau Allsirol a thanwariant yn y Gwasanaethau Ieuenctid, Prydau Ysgol a Blas am Fywyd. Mae'r sefyllfa alldro wedi gwella o orwariant o £51k i orwariant amcangyfrifedig o £7k oherwydd mwy o wybodaeth am y galw tebygol nawr bod y flwyddyn academiaidd wedi cychwyn. Mae'r gorwariant a ragamcenir yn cynnwys camau adferol a gymerwyd i leihau'r gorwariant o'r lefelau cyfredol trwy lai o leoliadau allsirol. Fodd bynnag, mae hon yn gyllideb sy'n cael ei harwain gan y galw amdani ac fe all newid.

3.1.2 Diwylliant

3.1.2.1 Roedd tanwariant o £26k (3.8%) yn y gwasanaeth hwn yn ystod y cyfnod, a rhagwelir mai'r alldro ar gyfer y flwyddyn fydd gorwariant o £5k (llai na 1%). Mae hwn yr un fath â'r alldro disgwylidig yr adroddwyd arno yn Chwarter 1. Mae'r alldro amcangyfrifedig o ganlyniad i orwariant mewn Amgueddfeydd oherwydd targedau incwm anghyraeddadwy. I gydbwysu'r gorwariant hwn, rhagwelir tanwariant o £50k yn y Gwasanaethau Llyfrgelloedd ac incwm cynyddol o Ynys Lawd. Mae'r rhagolwg hwn yn cynnwys camau adferol a gymerwyd trwy reoli swyddi gwag i leihau effeithiau'r amgueddfeydd ar alldro'r gwasanaeth yn ei gyfanrwydd.

3.2 Cymunedau

3.2.1 Gofal Cymdeithasol Oedolion

3.2.1.1 Bu gorwariant o £377k (3.8%) yn y gwasanaeth hwn am y cyfnod, a rhagwelir mai'r alldro ar gyfer y flwyddyn gyfan fydd gorwariant o £505k (2.3%).

3.2.1.2 Yr elfennau sy'n gyfrifol am yr amrywiadau yn yr alldro a ragwelir yw:-

- Gwasanaethau ar gyfer yr Henoed: rhagweld gorwariant o £335k;
- Anabledau Corfforol: rhagweld tanwariant o £151k;
- Anabledau Dysgu: rhagweld gorwariant o £231k;
- Iechyd Meddwl: rhagweld gorwariant o £200k;
- Yr Uned Ddarparu: rhagweld tanwariant o £60k; a
- Rheolaeth a Chefnogaeth: rhagweld tanwariant o £50k.

3.2.1.3 Mae'r cynnydd mwyaf arwyddocaol yn y gorwariant a ragwelir yn y gwasanaethau Anabledau Dysgu a Iechyd Meddwl. Mae'r tanwariant a ragwelir yn y maes Rheolaeth a Chefnogaeth yn lliniaru effeithiau'r rhain rywfaint.

3.2.1.4 Mae oddeutu 59% o gyllideb y Gwasanaeth yn cael ei arwain gan y galw amdani. Mae gwaith yn mynd rhagddo'n barhaus ar ddarogian costau'r dyfodol ar gyfer y gyllideb gyfnewidiol hon. Mae'r rhagolwg diwedd blwyddyn ar ddiwedd pob mis yn seiliedig ar y wybodaeth ddiweddaraf ar bob lleoliad oedolion. Yn wir, gall yr amgylchiadau newid o un wythnos i'r nesaf. Mae hyn yn ei gwneud yn hynod o anodd darogian y sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn a gall newid o un pegwn i'r llall rhwng dau gyfnod. Mae'r meysydd gwasanaeth lle rydym yn profi gorwariant ar hyn o bryd oherwydd (i) galw uwch na'r disgwyl a (ii) pwysau cost, yn cynnwys lleoliadau gofal cartref allanol (£569k), Gofal Dydd Anabledau Dysgu (£85k) a gofal preswyl allanol Iechyd Meddwl (£245k). Caiff y lleoliadau eu rheoli'n gyffredinol trwy baneli dyrannu sy'n gadael i reolwyr roi ystyriaeth fanwl i sut y caiff lleoliadau eu comisiynu. Mae hyn nid yn unig yn sicrhau canlyniad diogel i'r defnyddwyr gwasanaeth ond, hefyd, y canlyniad mwyaf cost effeithiol i'r Cyngor. Mae adolygiad penodol o'r gwasanaeth Gofal Dydd AD yn mynd rhagddo ar hyn o bryd. Enghraifft o'r pwysau cost ar y gwasanaeth yw'r cynnydd o 1.7% yn y ffioedd ar gyfer lleoliadau preswyl allanol yn 2015/16, heb unrhyw gyllideb ychwanegol. Amcangyfrifwn fod effaith hyn ar ei ben ei hun yn £150k ar draws y gwasanaeth ar gyfer 2015/16.

3.2.2 Gwasanaethau Plant

- 3.2.2.1** Bu tanwariant o £2k (llai na 1%) yn y gwasanaeth yn ystod y cyfnod a rhagamcenir y bydd wedi gorwario o £104k (1.6%) am y flwyddyn gyfan, mae hyn yn cynnwys gorwariant amcangyfrifedig o £314k ar gyfer Plant mewn Gofal; sy'n cynnwys lleoliad cost uchel o dan ddarpariaethau gorchymyn diogel. Mae hwn yn gynydd bychan ar y gorwariant o £97k a ragwelwyd yn yr adroddiad yn Chwarter 1. Amcangyfrifir y bydd yr holl feysydd sy'n weddill yn y Gwasanaethau Plant yn tanwario oherwydd camau adferol megis rheoli swyddi gweigion, sy'n lleihau effaith y gorwariant ar blant mewn gofal ar sefyllfa'r gwasanaeth cyfan.
- 3.2.2.2** Mae'r rhagamcanion yn seiliedig ar y dybiaeth waethaf bosib o'r galw/costau ar gyfer Plant mewn Gofal yn seiliedig ar gostau'r gwasanaeth/y galw ar y gwasanaeth/galw tebygol ar gyfer y dyfodol. Mae'r rhagamcanion ariannol yn seiliedig ar dybiaethau sy'n ymwneud â phenderfyniadau/datblygiadau ar achosion. Mae'n anodd iawn darogan y rhain, ac mae amgylchiadau unigol yn medru newid, ac yn newid. Yn ystod Chwarter 2 fe wnaed rhagor o waith ar fanylion y galw/cost/rhagamcan gan y Gwasanaeth ar y cyd â'r Adain Cyfrifeg, ac mae amgylchiadau unigol rhai plant wedi newid. Ar sail y wybodaeth sydd ar gael ar y pwynt hwn, a thybiaethau sy'n ymwneud â phenderfyniadau/datblygiadau ar achosion, fe wnaed y rhagamcaniad gorau posib. Mae hwn yn gysylltiedig â maes lle mae costau darparu uchel – lle gall y gost wythnosol amrywio o £3k - £10k. Er enghraifft, petai raid i'r Gwasanaeth letya un plentyn mewn lleoliad costau canolig am y flwyddyn ariannol hon i gyd, byddai hynny'n costio £130k. Mae hyn yn ei gwneud yn anodd iawn darogan y sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn.

3.2.3 Tai (Cronfa'r Cyngor)

- 3.2.3.1** Bu tanwariant o £74k (7.4%) yn y Gwasanaeth hwn yn ystod y cyfnod. Rhagwelir tanwariant o £50k (5%). Mae'r tanwariant o ganlyniad i brosiectau diwygio lles a ddechreuodd yn hwyrach na'r disgwyl. Ni ddarparwyd rhagamcaniad yn ystod Chwarter 1 oherwydd ei bod yn anodd rhagweld mewn cyfnod pan oedd ailstrwythuro mawr yn digwydd yn y gwasanaeth.

3.2.4 Tai (CRT)

- 3.2.4.1** Bu tanwariant o £10k (llai na 1%) yn ystod y cyfnod, a rhagwelir tanwariant o £500k (76.6%) erbyn diwedd y flwyddyn. Mae'r tanwariant o ganlyniad i gynydd mewn incwm ac arbedion a gynhyrchwyd trwy ailstrwythuro'r Uned Cynnal a Chadw Tai (HMU). Bydd yr arian dros ben yn aros yn y CRT a chaiff ei ddefnyddio i leihau dyled y CRT.

3.3 Datblygu Cynaliadwy

3.3.1 Datblygu Economaidd

- 3.3.1.1** Roedd tanwariant o £54k (7%) ar ddiwedd y cyfnod, a rhagwelir y bydd y gwariant ar gyfer y flwyddyn gyfan yn cyfateb i'r gyllideb. Mae pwysau o fewn y gwasanaeth mewn perthynas â thangyflawni ar dargedau incwm. Fodd bynnag, mae tanwariant ar gyllidebau staffio yn cydbwysu hyn. Fodd bynnag, mesur tymor byr yw hwn ac mae diffyg capasiti arbenigol yn peri risg.

3.3.2 Hamdden

- 3.3.2.1** Bu gorwariant o £76k (10.2%) yn y gwasanaeth yn ystod y cyfnod, a rhagwelir gorwariant o £111k (4.8%) ar gyfer y flwyddyn gyfan. Mae hyn yn welliant o'r gorwariant amcanol o £146k yr adroddwyd arno yn Chwarter 1. Mae'r gwelliant hwn o ganlyniad i'r ffaith fod taliadau pecynnau diswyddo yn cael eu hariannu o gronfeydd wrth gefn ar gyfer diswyddiadau, ac mae hynny wedi arwain at arbedion effeithlonrwydd. Mae'r rhesymau am y gorwariant a ragamcenir ar 31 Mawrth 2016 fel a ganlyn:-
- 3.3.2.2** Roedd y cyllidebau Cyfleusterau Awyr Agored a'r Parc yn ffurfio rhan o'r arbedion effeithlonrwydd a dderbyniwyd ar gyfer 2012/13 ond nid yw'r holl safleoedd wedi cael eu hallanoli, ac mae'r gorwariant a ragwelir yn £68k (cyllideb o £0). Mae'r gwasanaeth yn bwrw ymlaen â chynigion ar gyfer allanoli er mwyn lleihau costau gorwariant yn y tymor hwy.
- 3.3.2.3** Mae gorwariant o £39k wedi'i ragweld ar gyfer y cwrs golff oherwydd targedau incwm sydd wedi bod yn rhy optimistaidd yn hanesyddol. Mae'r cyfrifoldeb am y cwrs golff wedi trosglwyddo i Bartneriaeth Llangefni nawr ers mis Gorffennaf 2015.
- 3.3.2.4** Disgwylir y bydd Datblygu Chwaraeon yn gorwario o £4k oherwydd costau diswyddo nad oedd cyllideb ar eu cyfer yng nghyswllt swydd oedd yn cael ei chyllido gan arian grant.

3.3.3 Morwrol

- 3.3.3.1** Roedd tanwariant o £27k (21%) yn y gwasanaeth hwn ar ddiwedd y cyfnod. Fodd bynnag, rhagwelir gorwariant o £40k (8.7%) ar gyfer 2015/16. Adroddwyd am gyllideb gytbwys yn Chwarter 1 oherwydd ansicrwydd ynghylch penawdau incwm ar ôl i'r Swyddogaeth gynnal adolygiad arnynt. Rhagwelir y gorwariant oherwydd yr amcangyfrifir y bydd gwerthiannau olew morol yn syrthio, oherwydd y lleihad yn nifer y llongau mawr sy'n ymweld â Chaergybi ac sydd angen tanwydd. Mae'r gwasanaeth wedi bod yn rhoi camau adferol ar waith ac yn parhau i wneud hynny, trwy leihau'r gwariant ar gostau staffio a threuliau rhedeg. Gobeithir y bydd yr elfennau sy'n gysylltiedig â'r Olew/Stoc yn adfer ychydig a bod potensial am danwario mewn meysydd eraill megis trwsio a chynnal a chadw, er y bydd y rhain yn dibynnu ar y tywydd wrth gwrs.

3.3.4 Priffyrdd

- 3.3.4.1** Roedd y gwasanaeth hwn wedi gorwario £46k (1%) yn ystod y cyfnod, a rhagwelir y bydd wedi gorwario £160k (1.7%) erbyn diwedd y flwyddyn. Nid yw hyn yn cynnwys effeithiau cyllidebau'r gwaith gaeaf (traffig, goleuadau a chynnal a chadw) gan na wyddwn beth yw'r sefyllfa a ragwelir ar ddiwedd y flwyddyn eto, gan nad oes modd meintioli effaith y gaeaf ar y cyllidebau hyn ar yr adeg hon. Mae'r sefyllfa diwedd blwyddyn a ragamcenir fymryn yn well na'r gorwariant o £166k a ragwelwyd yn ystod Chwarter 1.
- 3.3.4.2** Y prif reswm am y gorwariant a ragwelir yw bod yr incwm sy'n deillio o feysydd parcio wedi tangyflawni o £50k, ac amcangyfrifir gorwariant o £50k ar waith cynnal a chadw a gynlluniwyd oherwydd gwaith traffig, a rhagwelir gorwariant o £40k ar reoli gwaith cynnal a chadw oherwydd costau contract ac incwm sydd wedi tangyflawni. Yn ogystal, mae mân amrywiadau eraill sy'n rhoi cyfanswm o orwariant net o £20k.

3.3.5 Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd

- 3.3.5.1** Bu tanwariant o £114k (8.8%) gan y gwasanaeth hwn yn ystod y cyfnod a rhagwelir y bydd tanwariant o £395k (13.8%) erbyn diwedd y flwyddyn. Mae hwn yn welliant sylweddol ar y gorwariant o £142k yr adroddwyd arno yn Chwarter 1.
- 3.3.5.2** Disgwylir y bydd tanwariant o £34k yn y maes Gweinyddiaeth Gynllunio oherwydd swydd wag a disgwylir y bydd tanwariant yn y meysydd Rheolaeth Gynllunio a Datblygiadau Mawr gan fod yr incwm wedi bod yn uwch na'r targed yn ystod y chwarter. Mae'r costau ar gyfer yr Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd (UPCC) £41k yn is na'r disgwyl am y flwyddyn ac mae llithriad ar y Cynllun Datblygu Lleol wedi rhyddhau £258k i'w ddychwelyd i'r Canol.
- 3.3.5.2** Mae Gwarchod y Cyhoedd yn rhagweld mân orwariant ar Reoli Cŵn/Pla, trwyddedau Hacni, Trwyddedau a Thrwyddedau Symud Anifeiliaid, fodd bynnag, mae pob un o'r gorwariant yma wedi lleihau oherwydd bod y sefyllfa o ran incwm wedi gwella a chostau wedi gostwng. Yn yr un modd, mae'r sefyllfa incwm wedi gwella gyda'r Cofrestryddion, lechyd yr Amgylchedd a Marchnadoedd. Disgwylir y bydd gorwariant yn Safonau Masnach gan fod costau wedi cynyddu ac nid ydynt wedi cyflawni'r incwm.

3.3.6 Eiddo

- 3.3.6.1** Bu tanwariant o £109k (17%) yn y gwasanaeth hwn yn ystod y cyfnod a disgwylir y bydd wedi tanwario o £54k (8.8%) am y flwyddyn gyfan.

3.3.7 Rheoli Gwastraff

- 3.3.7.1** Bu gorwariant o £143k (4%) yn y gwasanaeth hwn erbyn diwedd y cyfnod, a rhagwelir y bydd gorwariant o £300k (4.2%) am y flwyddyn gyfan. Mae hwn yn uwch na'r gorwariant o £256k a ragwelwyd yn yr adroddiad yn Chwarter 1. Mae'r sefyllfa wedi gwaethygu oherwydd costau amcanol uwch yng Ngorsaf Drosglwyddo Penhesgyn. Mae'r rhesymau am y gorwariant a rhagwelir fel a ganlyn:-
- Rhagwelir gorwariant o £200k ar y contract casglu gwastraff;
 - Rhagwelir gorwariant o £200k ar Orsaf Drosglwyddo Penhesgyn;
 - Rhagwelir tanwariant o £100k ar y contract gwaredu gwastraff.

3.4 Dirprwy Brif Weithredwr

3.4.1 Corfforaethol – Gwasanaethau Eraill

- 3.4.1.1** Bu tanwariant o £237k (35.9%) yn y gyllideb hon yn ystod y cyfnod, a rhagwelir tanwariant o £193k (7.2%) am y flwyddyn gyfan. Mae hyn yn welliant sylweddol ar y gorwariant o £176k yr adroddwyd arno yn Chwarter 1. Y prif reswm am y gwelliant hwn yw oherwydd trosglwyddiad gan y cyfrifwyr o £262k o'r fantolen i reffeniw mewn perthynas â thrafodyn yn y flwyddyn flaenorol.

3.4.2 Corfforaethol a Democrataidd

- 3.4.2.1** Bu gorwariant o £4k (1%) yn y maes cyllideb hwn yn ystod y cyfnod, a rhagwelir y bydd gorwariant o £2k (llai na 1%) am y flwyddyn gyfan.

3.4.3 Swyddfa'r Dirprwy Brif Weithredwr

3.4.3.1 Roedd tanwariant o £31k (8.6%) yn y gyllideb yn ystod y cyfnod ond rhagwelir y bydd gorwariant o £34k (153%) erbyn diwedd y flwyddyn. Mae hyn yn welliant o £50k o gymharu â'r gorwariant o £84k yr adroddwyd arno ar ddiwedd Chwarter 1. Mae'r gorwariant oherwydd targedau arbedion nad oedd modd eu cyflawni. Mae'r gwelliant fodd bynnag oherwydd arbedion ar gyfer rhan o'r flwyddyn a oedd yn codi o'r ailstrwythuro rheolwyr.

3.4.4 Adnoddau – Heb gynnwys Budd-daliadau a Roddwyd

3.4.4.1 Roedd gorwariant o £213k (£13.8%) ar ddiwedd y cyfnod, a rhagwelwyd gorwariant o £197k (24.7%) am y flwyddyn yn ei chyfanrwydd. Mae hyn yn waeth na'r gorwariant o £97k a ragwelwyd ar ddiwedd Chwarter 1. Mae'r cynnydd hwn oherwydd yr anawsterau yr oedd disgwyl eu cael i gyflawni'r arbedion ar gyfer yr ymarfer tendr banc a fydd, yn hytrach, yn cyfrannu arbedion ar gyfer un flwyddyn, yn bennaf 2016/17. Mae costau asiantaeth hefyd yn cyfrannu at y gorwariant ond bydd y rhain yn gostwng o fis Hydref 2015.

3.4.5 Adnoddau – Budd-daliadau a Roddwyd

3.4.5.1 Mae'r gorwariant a ragwelir ar gyfer y flwyddyn yn £50k (llai na 1%). Gellir adennill rhan helaeth o'r gorwariant cyfredol gan yr Adran Gwaith a Phensiynau drwy gynnydd mewn grant er na fydd yn cwrdd â'r costau yn eu cyfanrwydd.

3.4.6 Adnoddau Dynol

3.4.6.1 Bu gorwariant o £250k (51.8%) yn yr adain hon yn ystod y cyfnod ond rhagwelir y bydd tanwariant o £30k (15.2%) am y flwyddyn gyfan. Roedd £163k o'r gorwariant yn y cyfnod yn gysylltiedig ag Arfarnu Swyddi, a gwnaed cais am gyllid o'r cronfeydd wrth gefn ar gyfer hyn. Mae'r tanwariant oherwydd camau cywiro a gymerwyd trwy reoli swyddi gweigion.

3.4.7 TGCh

3.4.7.1 Roedd tanwariant o £20k (2.4%) yn yr adain yn ystod y cyfnod a rhagwelir y bydd cyllideb gytbwys erbyn diwedd y flwyddyn. Roedd yr adain yn flaenorol wedi dweud ei fod yn rhagweld tanwariant o gwmpas £26k yn Chwarter 1. Fodd bynnag, nid yw'n rhagweld tanwariant mwyach oherwydd bod yr adain yn comisiynu ymgynghorwyr i gefnogi prosiectau penodol a gyllidir gan y tanwariant ar gyllidebau staffio oherwydd swyddi gweigion a swyddi y penodwyd iddynt yn hwyr.

3.4.8 Cyfreithiol a Phwyllgorau

3.4.8.1 Roedd tanwariant o £1k (llai na 1%) yn ystod y cyfnod a rhagwelir gorwariant o £37k (27.2%) erbyn diwedd y flwyddyn. Adroddwyd ar orwariant o £7k ar gyfer Chwarter 1. Y prif reswm am y gorwariant yw oherwydd £47k o gostau ymgyfreithiad tir yn 2014/15.

3.4.9 Trawsnewid

3.4.9.1 Roedd tanwariant o £88k (28.7%) yn yr adain yn ystod y cyfnod ond rhagwelir gorwariant o £170k (45%) am y flwyddyn yn ei chyfanrwydd. Mae hwn yn gynnydd sylweddol o gymharu â'r tanwariant o £55k a ragwelwyd ac yr adroddwyd arno yn Chwarter 1. Mae gwaith eisoes wedi cychwyn ar y prosiectau Gweithio'n Gallach lle mae swyddi ac arbedion effeithlonrwydd yn cael eu nodi. Fodd bynnag, mae swyddi gweigion yn y tîm wedi golygu oedi gyda rhai o'r prosiectau hyn ond mae'r materion hynny bellach wedi cael sylw i gefnogi cyflawni'r rhaglen drawsnewid. Mae hyn wedi arwain at oedi wrth gyflawni rhai o'r targedau arbedion.

3.4.10 Archwilio

3.4.10.1 Roedd tanwariant o £19k (14.4%) yn yr adain hon yn ystod y cyfnod a rhagwelir y bydd tanwariant o £20k ar 31 Mawrth 2016 oherwydd arbedion yn sgil ailstrwythuro. Mae hyn yn welliant o gymharu â Chwarter 1 pryd adroddwyd ar gyllideb gytbwys.

3.4.11 Adnoddau Corfforaethol

3.4.11.1 Mae'r pennawd cyllideb hwn yn cynnwys nifer o feysydd megis incwm o fuddsoddiadau, costau cyllido a chronfeydd wrth gefn. Mae'n rhy fuan ceisio rhagweld yr alldro mewn perthynas ag incwm buddsoddi a chostau cyllido ar hyn o bryd oherwydd yr ansicrwydd a fedr godi gyda'r mathau hyn o wariant. Roedd y cyllidebau wrth gefn yn £2.124m ar ddechrau'r flwyddyn a disgwylir iddynt fod ar darged ar gyfer y flwyddyn yn ei chyfanrwydd. Mae £0.399m wedi cael ei drosglwyddo i wasanaethau yn unol â phwrpas gwreiddiol y cronfeydd wrth gefn. Mae £1.5m ychwanegol hefyd wedi ei ymrwymo hyd yma. Mae'r gronfa wrth gefn ar gyfer cyflogau a graddfeydd wedi ei gorymrwymo gan £54k. Bydd angen gwrthbwysu hynny gyda gwariant llai o'r gronfa wrth gefn cyffredinol. Amcangyfrifir y bydd £0.554m yn cael ei wario ar daliadau diswyddo o gronfeydd wrth gefn. Mae Atodlen B isod yn rhoi crynodeb o'r cyllidebau wrth gefn.

4. Casgliad

4.1 Mae'r gwariant refeniw net a gafodd yr Awdurdod hyd at ddiwedd mis Medi 2015 a'r rhagolygon ar gyfer sefyllfa ariannol pob gwasanaeth wedi'u hamlinellu uchod a'u cynnwys yn Atodlen A. Amcangyfrifir gorwariant o £0.980m gan wasanaethau ar hyn o bryd. Gall y ffigwr hwn newid yn y dyfodol oherwydd digwyddiadau, galwadau am wasanaethau a gwybodaeth a all gael effaith ar y rhagolygon. Mae'r sefyllfa a ragwelir yn well na'r sefyllfa yr adroddwyd arni yn Chwarter 1, pryd amcangyfrifwyd gorwariant o £1.6m. Mae'r adroddiad yn amlygu mai'r gorwariannau mwyaf sylweddol a amcangyfrifir yw (£505k) yn y Gwasanaethau Cymdeithasol i Oedolion; (£104k) yn y Gwasanaeth Gofal Cymdeithasol i Blant; Hamdden (£111k); Priffyrdd a Thrafnidiaeth (£160k); Adnoddau (£197k) a Thrawsnewid (£170k). Eglurir y rhesymau am y gorwariannau tybiedig hyn uchod. Mae'r UDA yn monitro'r sefyllfa'n rheolaidd ac mae'n annog gwasanaethau i gymryd camau adfer i ostwng gorwariannau.

Chwarter 2 – Perfformiad Ariannol Refeniw a Ragamcanir 2015/16

Gwasanaeth/Swyddogaeth	Cyllideb Flynyddol	Cyllideb Ch2	Gwariant Gwirioneddol ac Ymrwymedig Ch2	Amrywiad Ch2	Amcan o'r Gwariant Ch2 at 31 Mawrth 2016	Amcan o'r Alldro Ch2 31 Mawrth 2016	Amcan o'r Alldro Ch1 31 Mawrth 2016
	£'000	£'000	£'000	£'000	£,000	£'000	£,000
Dysgu Gydol Oes							
Cyllideb Ysgolion wedi'i Datganoli	43,770	23,125	23,125	0	43,770	0	0
Addysg Ganolog	8,099	1,157	1,852	189	8,106	7	51
Diwylliant	1,728	689	662	-26	1,733	5	5
Cymunedau							
Gwasanaethau Oedolion	21,914	10,048	10,425	377	22,419	505	452
Gwasanaethau Plant	6,673	3,352	3,349	-2	6,777	104	97
Tai	994	997	923	-74	944	-50	0
Datblygu Cynaliadwy							
Datblygu Economaidd (gan gynnwys Morwrol)	1,716	873	792	-81	1,756	40	0
Hamdden	2,293	746	822	76	2,404	111	146
Priffyrdd a Thrafnidiaeth	9,232	4,596	4,642	46	9,392	160	166
Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd	2,867	1,297	1,183	-114	2,472	-395	142
Eiddo	612	642	534	-109	558	-54	0
Gwaith y Codir Amdano	0	132	106	-25	0	0	0
Rheoli'r Gyfadran	58	29	20	-10	58	0	0
Gwastraff	7,063	3,587	3,731	143	7,363	300	256
Dirprwy Brif Weithredwr							
Corfforaethol – Gwasanaethau Eraill	2,687	661	424	-237	2,494	-193	176
Costau Corfforaethol a Democrataidd	2,233	411	415	4	2,235	2	2
Swyddfa'r Dirprwy Brif Weithredwr	-64	361	330	-31	-30	34	84
Cyllid – ac eithrio Budd-daliadau a Gymeradwywyd	798	1,545	1,758	213	995	197	97
Cyllid – Budd-daliadau a Gymeradwywyd	5,918	3,851	4,706	855	5,968	50	50
Adnoddau Dynol	198	482	733	250	168	-30	-30
TGCh	-6	832	812	-20	-6	0	-26
Cyfreithiol a Phwyllgorau	136	686	686	-1	173	37	7
Trawsnewid	377	307	219	-88	547	170	-55
Archwilio	0	132	113	-19	-20	-20	0
Cyllid Corfforaethol	4,695	1,515	1515	0	4,695	0	0
Cyfanswm Cronfa'r Cyngor	123,994	62,559	63,877	1,318	124,974	980	1,620

Gwasanaeth/Swyddogaeth	Cyllideb Flynyddol	Cyllideb Ch2	Gwariant Gwirioneddol ac Ymrwymedig Ch2	Amrywiad Ch2	Amcan o'r Gwariant Ch2 at 31 Mawrth 2016	Amcan o'r Alldro Ch2 31 Mawrth 2016	Amcan o'r Alldro Ch1 31 Mawrth 2016
	£'000	£'000	£'000	£'000	£,000	£'000	£,000
CRT	653	-5,005	-5,015	-10	153	-500	0
Cyfanswm Cronfa'r Cyngor a CRT	124,646	57,555	37,102	-17,690	125,126	480	1,620
ARIENNIR GAN							
Trethi Cenedlaethol Annomestig	21,986						
Treth Gyngor	30,955						
Grant Cytundeb Canlyniadau	725						
Grant Cymorth Refeniw	70,980						
	124,646						

ATODLEN B

CYLLIDEBAU WRTH GEFN 2015/16

Cyllideb Wrth Gefn ar 1 Ebrill 2015	Cyllideb Wreiddiol £	Trosglwyddiadau £	Cyllideb Ddiwygiedig £	Wedi'i ymrwymo hyd yma (30/09/15) £	Y gweddill sydd heb ei ymrwymo ar hyn o bryd
Gwelliant	190,000.00	0.00	190,000.00	190,000.00	0.00
Cronfa Gyffredinol Wrth Gefn Cyflogau a Graddfeydd	394,197.00 500,000.00	-27,350.00 -153,690.00	366,847.00 346,310.00	118,000.00 400,710.00	248,847.00 -54,400.00
Arfarnu Swyddi	600,000.00	0.00	600,000.00	600,000.00	0.00
Cost Newid	220,000.00	-48,000.00	172,000.00	159,850.00	12,150.00
NNDR – graddfa ddisgownt	50,000.00	0.00	50,000.00	50,000.00	0.00
Addysg – Brechwast yn yr Ysgolion	170,000.00	-170,000.00	0.00	0.00	0.00
Cyfanswm Cyllidebau Wrth Gefn	2,124,197.00	-399,040.00	1,725,157.00	1,518,560.00	206,597.00